

proto, že nekonají práci v kanceláři, nýbrž proto, že tato jejich práce jest rázu podřadného. I takové zaměstnance zákon prohlašuje za pojištěním povinné, jakmile jejich práce ztratí ráz práce podřízené (zaměstnanci v peněžních podnicích roznášející cennosti podléhají pojištění).

Podle toho, co řečeno, nemění okolnost, že Erich H. konal práce kancelářské ve výdejně příze a nikoliv v kanceláři, nic na povaze těchto prací.

Poněvadž žal. úřad stál na stanovisku opačném, tedy nesprávném, bylo nař. rozhodnutí podle § 7 zák. o ss zrušiti, aniž bylo třeba se ještě zabývatí námitkou stížnosti, potírající výrok žal. úřadu, že Erich H. ani podle bodu 4 cit. zákonitého ustanovení povinnosti pojistné nepodléhal.

Č. 11.682.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní. — Řízení správní: I. Rozhodnutí ultra petitum? — II. O promlčení pojistného.

(Nález ze dne 19. ledna 1935 č. 18.885/32.)

Prejudikatura: ad II: srov. Boh. A 9692/32, 11.383/34.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v Levicích proti zemskému úřadu v Bratislavě o sociální pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud bylo jím stěžující si pojišťovně uloženo, aby za dobu od 1. června 1928 podle 2. odst. § 189 novelisovaného zák. č. 221/24 Sb. pojistné předepsala, t. j. novým platebním výměrem deklarovala přesným výpočtem pojistného i úroků závazek fy Sch. a spol., povstálý ex lege, příp. z formální pravoplatnosti prvostupňového výměru, zrušuje se pro nezákonnost; jinak se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Stěžující si pojišťovna předepsala firmě Sch. a spol. v L. platebním výměrem z 27. srpna 1931 nemocenské a invalidní pojistné za dobu od 1. července 1926 do 28. února 1929 s příslušnými úroky do 31. srpna 1931 úhrnnou částkou 98.141 Kč 46 h. V důvodech bylo uvedeno, že pojišťovna pokračovala v mzdové revisi, započaté u firmy ve dnech 9.—12. března 1929 a zjistila, že převážná část hospodářských nádeníků, pojištěním povinných, nebyla k pojištění vůbec přihlášena.

V odvolání, podaném z tohoto výměru, uznala firma z předepsaného jí pojistného a úroků částku 24.970 Kč 55 h. V příčině zbytku pak namítala promlčení pojistného, předepsaného jí za dobu před 1. červnem 1928. Při tom tvrdila, že pojišťovna vykonala mzdovou revisi v jejích polnohospodářských podnicích teprve v červnu 1931, a že revise ta nebyla pokračováním revise vykonané ve dnech 9.—12. března 1929, neboť tato revise byla prý prováděna a také ukončena jen v jejím lesním podniku, který je samostatným účetnickým celkem, vedeným také u po-

jišťovny jako samostatný zaměstnavatel pod samostatným kat. číslem. Firma popřela jakoukoli souvislost mezi oběma revisemi.

Na toto odvolání zrušil okr. úřad v Levicích v odpor vzaté předpisy kromě předpisu pojistného od 1. ledna do 28. února 1929 částkou 1.204 Kč 27 h a úroků od 1. března 1929 do 31. srpna 1931 150 Kč. Dále pak vyslovil, že firma Sch. a spol. je povinna zaplatiti také pojistné s úroky od 1. června do 31. prosince 1928 v částce podle součtu příslušných položek v odpor vzatého platebního výměru, a že pojišťovna je povinna vrátit firmě neprávem zaplacené pojistné se 4% úroky pod exekucí. — — —

Nař. rozhodnutím nevyhověl zem. úřad v Bratislavě odvolání stěžující si pojišťovny, potvrdil rozhodnutí okr. úřadu a zároveň stěžující si pojišťovně uložil, aby za dobu od 1. června 1928 podle 2. odst. § 189 novelisovaného zák. č. 221/24 Sb. pojistné předepsala, t. j. novým platebním výměrem deklarovala přesným výpočtem pojistného i úroků závazek fy Sch. a spol., povstálý ex lege, příp. z formální pravoplatnosti prvostupňového výměru. — — — —

O stížnosti uvažoval nss takto:

Stížnost obrací se námitkou formální nezákonnosti především proti výroku, obsaženému v nař. rozhodnutí, kterým žal. úřad uložil stěžující si pojišťovně, aby za dobu od 1. června 1928 podle 2. odst. § 189 novelisovaného zák. č. 221/24 Sb. pojistné předepsala, t. j. novým platebním výměrem deklarovala přesným výpočtem pojistného i úroků závazek fy Sch. a spol., povstálý ex lege, příp. z formální pravoplatnosti prvostupňového výměru. Stížnost v té příčině namítá, že podle cit. ustanovení výměr, jímž nemocenská pojišťovna rozhoduje o pojistné povinnosti a zařazení do tříd, vydává se pouze tehdy, když si jeho vydání strana výslovně vyžádala. Firma Sch. a spol. si však vydání takového výměru nevyžádala, ba po této stránce v své stížnosti nic nenamítala. Žal. úřad rozhodoval tedy o věci stranou nenamítané, ač podle právní zásady měl rozhodovati jen o tom, co bylo stranou za trvání instančního rozhodování namítáno. Touto námitkou vytýká stížnost, že žal. úřad řečeným výrokem překročil meze své instanční pravomoci.

Stížnosti nutno v tomto stížním bodě dáti za pravdu. Okr. úřad v Levicích jako první instance, rozhodující o platebním výměru, do něhož si firma Sch. a spol. stěžovala, vyslovil ve svém rozhodnutí, že firma je povinna zaplatiti stěžující si pojišťovně pojistné za dobu od 1. června do 31. prosince 1928 s úroky. Z tohoto výroku ani firma ani pojišťovna opravného prostředku nepodaly. V důsledku toho nabyl tento výrok formální právní moci, jak to uznává také sám žal. úřad v enunciátu nař. rozhodnutí, kde mluví o pravoplatnosti prvostupňového výměru. O rozhodování politických úřadů ve věcech sociálního pojištění ustanovuje § 239 zák. č. 221/24 Sb., že o opravných prostředcích proti výměrům nositelů pojištění (§ 189) náleží rozhodovati politickým úřadům, pokud rozhodování není přikázáno soudům. Z toho plyne, že politické úřady jsou povolány podle zák. o sociálním pojištění jen k tomu, aby rozhodovaly instančně o opravných prostředcích proti výměrům nositelů pojištění, jimiž jsou nemocenské pojišťovny. Dozor nad nimi a nad prováděním tohoto zák. úřadům politickým však nepřísluší, nýbrž Ústřední

sociální pojišťovně a vrchní dozor min. soc. péče (§§ 86 a 86 a) zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb.). Žal. úřad jako stolice odvolací mohl tedy uvedený výrok první instance přezkoumávati, o něm rozhodovati, resp. jej doplňovati toliko z podnětu opravného prostředku proti němu podaného. Poněvadž však proti tomuto výroku žádný opravný prostředek podán nebyl, a ani žádná dozorčí moc žal. úřad k nějakému dozorčímu zákroku proti pojišťovně po zákonu neopravňovala, učinil tak žal. úřad o své újmě. Překročil tedy oním výrokem meze své pravomoci, jež mu podle platného právního řádu přísluší. Nař. rozhodnutí musilo proto v tomto bodě býti zrušeno pro nezákonnost.

In merito je na sporu toliko otázka, zda pojistné, předepsané zúčastněné firmě výměrem pojišťovny z 27. srpna 1931 za dobu od 1. července 1926 do 31. května 1928, je promlčeno či nikoli. O promlčení pojistného ustanovuje § 176 odst. 1 zák. č. 221/24 Sb., že právo pojišťovny vyměřiti pojistné promlčuje se ve třech letech ode dne splatnosti (§ 163). Podal-li zaměstnavatel vědomě nesprávné oznámení (§§ 17 a násl.) nebo nepodal-li ho vůbec, aby zkrátil pojišťovnu o pojistné, promlčuje se nárok pojišťovny na vyměření pojistného v desíti letech. Z ustanovení tohoto plyne, že materielně-právní předpoklady nároku pojišťovny na vyměření pojistného za 10 let zpět jsou dva, a to objektivní, aby zaměstnavatel podal nesprávné oznámení nebo ho nepodal vůbec, a subjektivní, aby tak učinil s úmyslem, aby zkrátil pojišťovnu o pojistné, tedy dolosně. Oba tyto předpoklady musí býti splněny, má-li nastati promlčení práva pojišťovny vyměřiti pojistné až do uplynutí mimořádné, desítileté lhůty promlčecí. Po stránce procesní vyplývá pak z cit. ustanovení, že zaměstnavateli musí býti dokázáno, že oba tyto předpoklady jsou splněny, a že pojišťovna, opírající o určité skutečnosti nárok na vyměření pojistného v mimořádné desítileté lhůtě promlčecí, musí uvéstí takové skutečnosti, jež by existenci řečených předpokladů mohly dokázati (srov. Boh. A 9692/32 a 11.383/34).

Podle obsahu správních spisů je nesporno, že zúčastněná firma v době od 1. července 1926 do 31. května 1928 některé kategorie svých nestálých polnohospodářských zaměstnanců, totiž manželky a jiné rodinné příslušníky svých deputátníků, k pojištění vždycky nepřihlašovala, jsouc toho mínění, že tito rodinní příslušníci samostatnému pojištění podrobeni nejsou, kdežto pojišťovna stála na stanovisku opačném. Zabýváti se touto spornou otázkou není však třeba, není-li možno uznati, že jest splněn také druhý předpoklad nároku pojišťovny vyměřiti pojistné v 10 letech, totiž že firma nepřihlašovala dotčené své zaměstnance vědomě v úmyslu zkrátiti pojišťovnu o pojistné. Firma takový úmysl popřela a hájila se uvedeným svým míněním a tvrzením, že pojistná povinnost nepřihlášených zaměstnanců byla sporná. Naproti tomu snažila se pojišťovna dokázati, že firma jednala dolosně a uváděla určité skutečnosti, z nichž tuto dolosnost dovozovala.

Odpověď na otázku, jednala-li zúčastněná firma dolosně in fraudem pojišťovny, či nikoli, závisí na zhodnocení výsledků vykonaného průvodního řízení o rozhodných skutečnostech, jež v té příčině byly stranami uváděny. Otázka tato není proto otázkou právní, nýbrž skutkovou, a odpověď danou na ni úřadem může nss přezkoumati toliko v mezích vytčených ve 2. odst. § 6 zák. o ss. — — — — —

Jestliže žal. úřad podle řečeného svého zjištění, kterým jest vázán i nss podle § 6 odst. 1 zák. o ss, dospěl k závěru, že firma při nepřihlašování zaměstnanců, o něž jde, jednala bezelstně a vyloučil takto její dolosnost, která jest nezbytným zákonným předpokladem pro mimořádnou desítiletou lhůtu promlčecí pro nárok pojišťovny na vyměření pojistného až do jejího uplynutí, pak nelze shledati nař. rozhodnutí ani vadným ani nezákonným.

Co se týče konečně námitky přerušení promlčení ve smyslu § 177 zák. o soc. poj., neuznal ji žal. úřad důvodnou vycházející z právního názoru, že pojištění podle tohoto zák. jest individuálním, takže může nastati jen činem, jenž má za účel vyměřiti pojistné v příčině určitého zaměstnance, dověděl-li se o něm zaměstnavatel. Tento právní názor je správný a ve shodě s ustanovením § 177 cit. zák. Z něho pak plyne, že revisi vykonanou v r. 1929 v lesním hospodářství zúčastněné firmy, o kterou pojišťovna jediné opírala a opírá námitku přerušení promlčení v příčině polnohospodářských zaměstnanců firmy, není možno pokládati za čin, který by byl po zákonu s to, aby přerušil promlčení pojistného za tyto zaměstnance, o něž tu jde.

Č. 11.683.

Zaměstnanci veřejní: Náhrada nábytečného podle dvor. dekretu z r. 1804 podléhá preklusi podle § 151 odst. 6 plat. zák.

(Nález ze dne 19. ledna 1935 č. 1463/33.)

Prejudikatura: Boh. A 7743/28, 7860/29, 9703/32.

Věc: Viktor V. z Užhorodě proti ministerstvu financí o stěhovací výlohy.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem hlav. fin. ředitelství v Užhorodě ze 7. prosince 1926 pověřen byl st-l, fin. tajemník a přednosta fin. ředitelství v R., správou finančního ředitelství v Ch., a účtoval z tohoto důvodu po nastoupení služby v Ch. cestovním deníkem z 12. ledna 1927 stěhovací výlohy, které dne 15. února 1927 doplnil uplatněním náhrady za nábytek ve výši 3měsíčního platu do pense započítatelného po 2.399 Kč, úhrnem 7.197 Kč. Opatřením hlav. fin. ředitelství v Užhorodě z 2. března 1927 přiznána byla st-li jím žádaná náhrada skutečných výloh stěhovacích, nebyla mu však přiznána náhrada ve výši tříměsíčního služného. Do úpravy nahlédl st-l dne 10. března 1927, nepodal však opravných prostředků.

Podáním z 1. března 1932 uplatnil dodatečně nárok na náhradu stěhovacích výloh za přesázku z R. do Ch. ve výši tříměsíčního služného 6. platové stupnice, stupně d) částkou 4.950 Kč, uváděje, že požadovaná částka není vázána promlčecí lhůtou stanovenou §em 151 plat. zák. č. 103/1926 Sb., jelikož nejde o služební platy.

Žádání tomuto nevyhovělo hlav. fin. ředitelství v Užhorodě výměrem z 10. června 1932 z důvodu, že při úpravě účtu st-lova z 12. ledna 1927,